

VELKOMMEN

Borgerkonferencen om Havneudvidelsen

Mandag den 7. november 2022 - Rådhuset

TEKNIK OG MILJØ
Aarhus Kommune

Program

Borgerkonference 2
7. november 2022

- 1.** 18.30 – 18.45
Velkommen til v. Borgmester og Rådmand
- 2.** Oplæg: Arbejdet med alternative forslag v. HBS Economics
- 3.** Oplæg: Opdateringer af klimaberegninger for Yderhavnen v. Anne Zachariassen
- 4.** Oplæg fra Beskyt Aarhusbugten
- 5.** Oplæg fra erhvervslivet
- 6.** Oplæg fra Midtbyens, Frederiksberg og Langenæs, Aarhus Ø og Holme, Højbjerg, Skåde fællesråd
- 7.** Oplæg om den politiske proces og de store dilemmaer v. Luise Pape Rydahl
- 8.** Samtalestande
- 9.** 20.50 – 21.00
Afrunding og tak for I dag v. Borgmester og Rådmand

Alternativer til Yderhavnen Status og foreløbige resultater

Oplæg på Borgerkonferencen den 7. november 2022

V/ ESSEN ANTON SCHULTZ

Baggrund for analysen

Fremover stiger efterspørgslen efter arealplads på Aarhus Havn. Konkret vurderer Rambøll (2022), at der vil være et øget arealbehov på Aarhus Havn på 108 hektar (i basisscenariet) i 2052.

Aarhus Havn selv fremlagt forslag om udvidelse af havnen i form af "Yderhavnen", som vil øge arealet med 100 hektar.

På byrådsmødet den 14. september 2022 bad Aarhus byråd om en yderligere kvalificering af beslutningsgrundlaget for en evt. udvidelse af havnen.

Konkret bad byrådet Aarhus Havn om at belyse potentialer og konsekvenser ved fire konkrete alternativer til Yderhavnen.

De fire alternativer

1 SAMARBEJDE MED
GRENAA HAVN

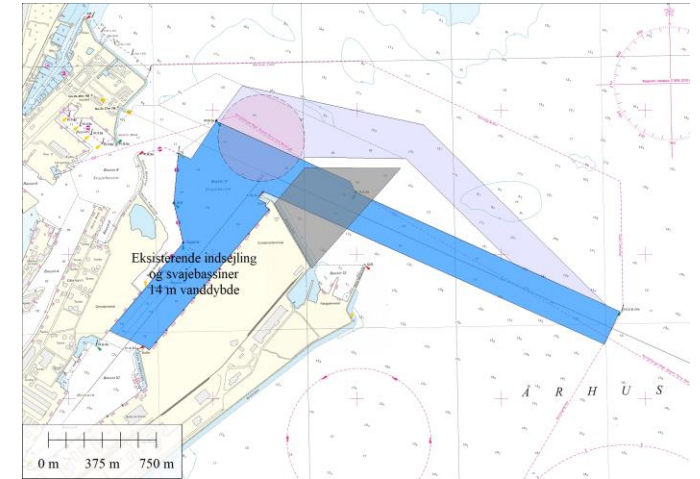
2 TØRHAVN (DRY PORT) VED
FRAMLEV

3 BEDRE UDNYTTELSE AF
EKSISTERENDE AREALER

4 UDVIDELSE MOD NORD

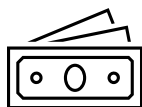
Vores analyse

Formål:

POTENTIALE FOR AT REDUCERE AREALBEHOV

Hvor meget kan hvert alternativ potentielt reducere det fremtidige arealbehov? Og for hvilke godstyper?

OMKOSTNINGER

Hvor meget koster hvert alternativ i sammenligning med Yderhavnen? Dels i anlægsfasen og dels i driftsfasen.

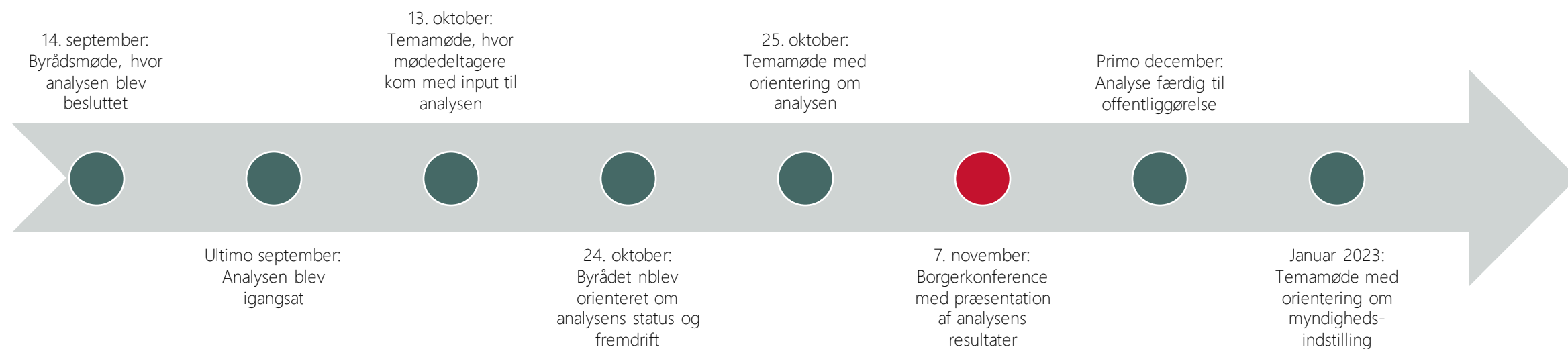
KLIMABELASTNING (CO₂e)

Hvor meget belaster hvert alternativ klimaet (CO₂e-udledning) i sammenligning med Yderhavnen?

Præmisser for analysen:

- Den belyser alene den potentielle reduktion i arealbehovet for hvert alternativ. Hvorvidt det fulde potentiale kan indfris, afhænger bl.a. af, om private aktører finder alternativet attraktivt.
- For hvert alternativ er der alene set på de godstyper, som det bedst ville kunne betale sig at håndtere i alternativet. Der er nogle godstyper, som ikke giver økonomisk mening at håndtere i fx Grenaa Havn eller en tørhavn.
- Potentialet ved alternativerne svarer ikke nødvendigvis til potentialet for at reducere Yderhavnen. Det skyldes bl.a., at nogle typer af infrastruktur ikke kan reduceres proportionelt med faldet i arealbehovet.
- Analysen er baseret på store mængder data, brug af komplekse modeller mv., og resultaterne er derfor forbundet med nogen usikkerhed.

Proces for vores analyse

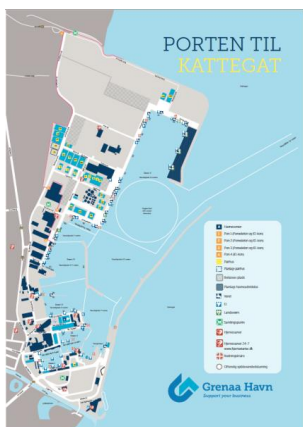

Vi har fået mange gode inputs til analysen på temamøder – nogle inddrager vi, andre inddrager vi ikke

	Inputs, som vi inddrager i analysen	Inputs, som vi <i>delvist</i> inddrager i analysen	Inputs, som ligger uden for rammerne af analysen
1. Samarbejde med Grenå Havn	<ul style="list-style-type: none"> • Transportflowet for fast bulk i dag • Ledig bulk kapacitet i Grenå • Omkostninger og CO2-udledninger ved at flytte gods til Grenå Havn sammenlignet med Yderhavnen 	<ul style="list-style-type: none"> • Mulighed for at anlægge fremtidige produktionsfaciliteter i Grenå Havn i stedet for Aarhus Havn 	<ul style="list-style-type: none"> • Behov for infrastrukturforbedringer (fx ny motorvej) i Grenå og omegn • Behov for uddybning af sejlrende • Mulighed for sammenlægning af Grenå Havn og Aarhus Havn
2. Etablering af tørhavn (dry port) ved Framlev	<ul style="list-style-type: none"> • Ekstra omkostninger sammenlignet med Yderhavnen • Anlægstid • Omkostninger og CO2-udledninger som følge af ekstra kørsel 	<ul style="list-style-type: none"> • Transportflowet for containergods i dag • Mulighed for jernbanetransport mellem havnen og Framlev 	<ul style="list-style-type: none"> • Tiltrækker det flere virksomheder at etablere distributionscenter i Aarhus og tiltrækker det flere arbejdspladser
3. Bedre udnyttelse af eksisterende arealer på Aarhus Havn	<ul style="list-style-type: none"> • Omkostninger og netto-CO2-udledning ved at anvende arealer bedre end i dag • Muligheder for at flytte ikke-havnerelaterede virksomheder og omkostninger herved • Perspektiver ved containertårne 	<ul style="list-style-type: none"> • Ekstra omkostninger til etablering af forbedrede løsninger pga. mangel på plads • Havneaktivitet tættere på byen 	<ul style="list-style-type: none"> • Muligheden for at anvende optimeringsekspert • Betydningen for Aarhus Havns produktmix og indbyrdes afhængigheder ml. godstyper • Reducere/flytte produktion og gods • Opfyldning af bassiner
4. En udvidelse af Aarhus Havn mod nord	<ul style="list-style-type: none"> • Behovet for ny sejlrende, og hvorvidt det gør projektet dyrere end Yderhavnen • Behov for klappning i alternativet i sammenligning med Yderhavnen • Betydning for kapacitet for de forskellige godstyper 	<ul style="list-style-type: none"> • Visuelt og rekreativ betydning (visualisering udarbejdes af COWI/CF Møller) 	<ul style="list-style-type: none"> • Betydning for sammenhæng mellem by og bugt • Betydning for støj særligt på Aarhus Ø

Potentielt reduceret arealbehov (foreløbige resultater)

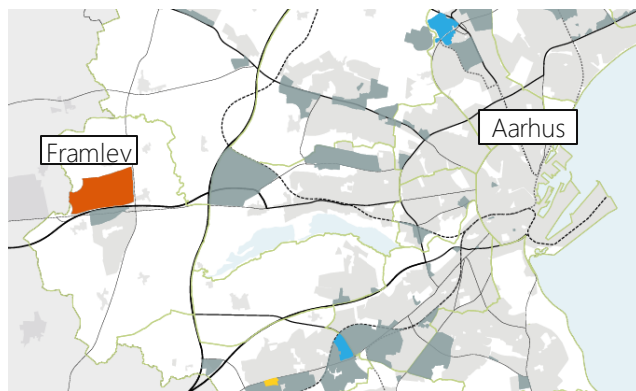
1 SAMARBEJDE MED GRENAA HAVN

Potentiel reduktion af arealbehov:

3,5 ha. fast bulk

2 TØRHAVN (DRY PORT) VED FRAMLEV

Potentiel reduktion af arealbehov:

8-16 ha. containerareal

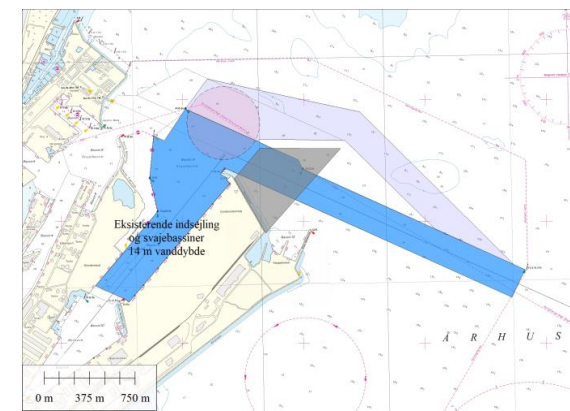
3 BEDRE UDDNYTTELSE AF EKSISTERENDE AREALER

Potentiel reduktion af arealbehov:

6,4 ha. containerareal

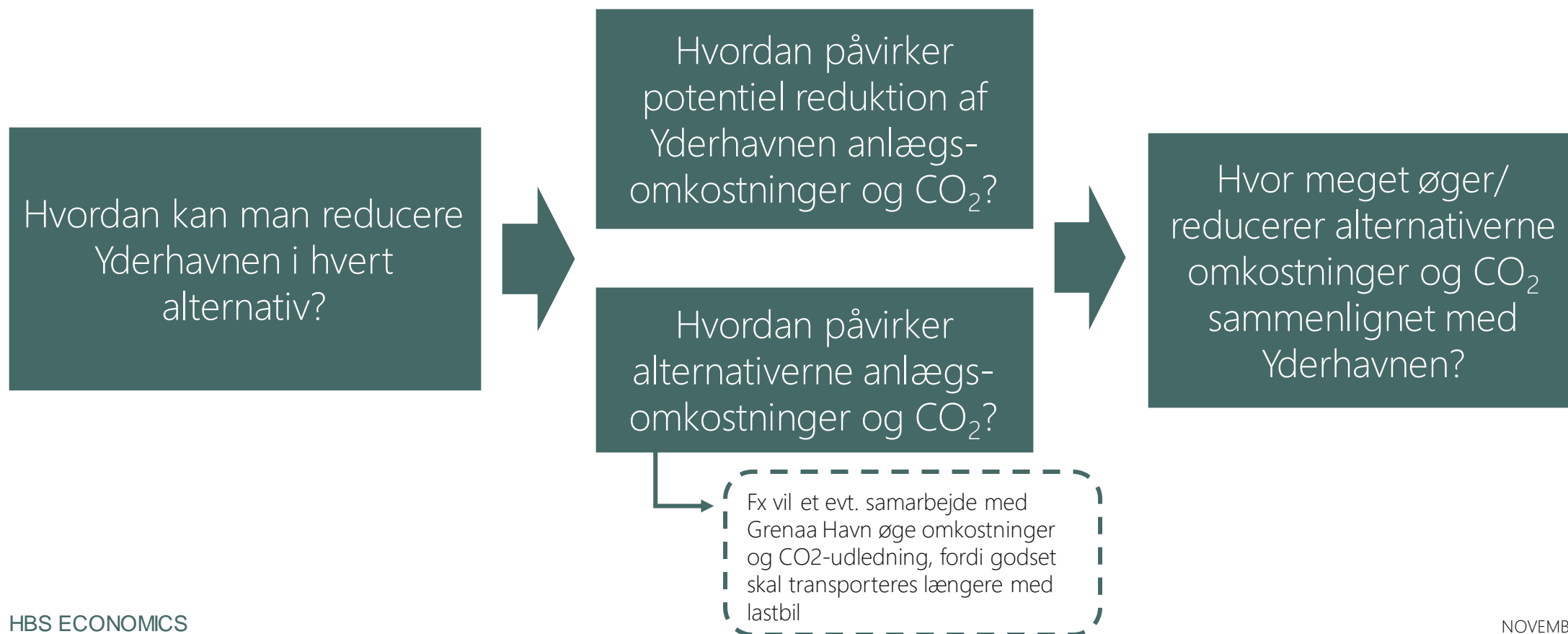
4 UDVIDELSE MOD NORD

Potentiel reduktion af arealbehov:

29 ha. containerareal

Næste skridt: Vurdering af omkostninger og CO₂-udledning

OPDATERING AF KLIMABEREGNINGER FOR YDERHAVNEN

Borgermøde d. 7. november 2022
COO Anne Zachariassen, Aarhus Havn

Indhold

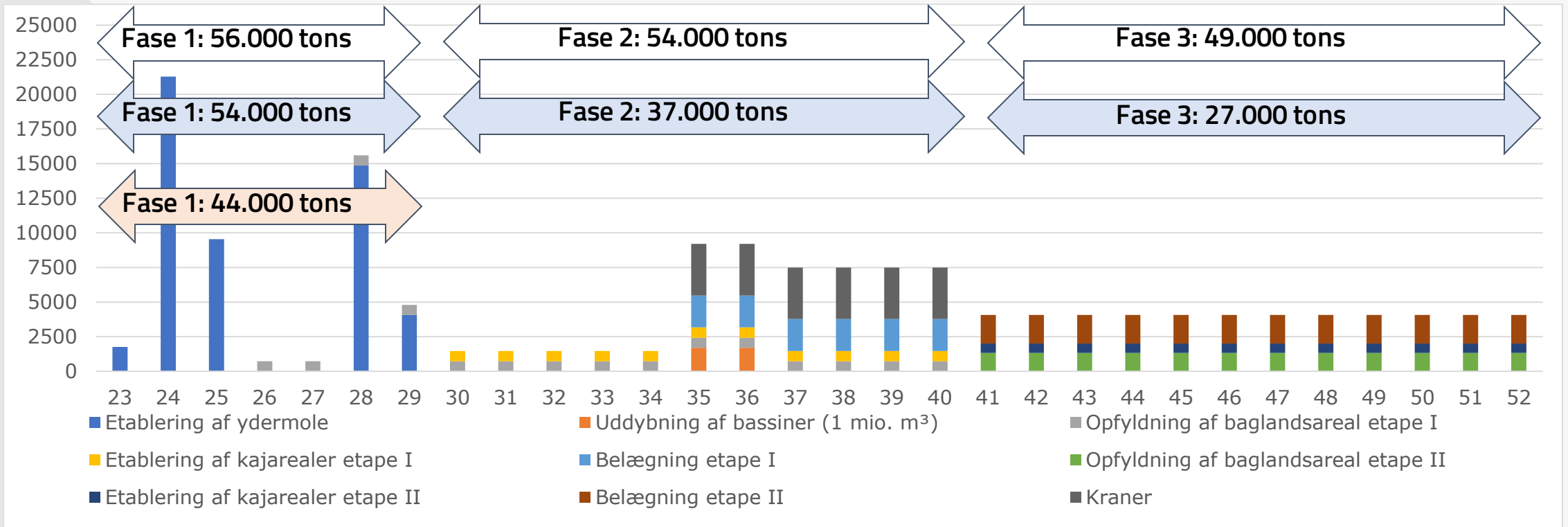
1. Opdaterede beregninger for anlægsfase
2. Mulighed for yderligere reduktioner
3. Status på beregninger for driftsfase

Opdaterede beregninger af CO₂ for anlægsfase

Ændrede forudsætninger

- Uddybning af sejlrende er taget ud
- Ydermolen er opdelt i 2 dele, da der tages hensyn til omlægning af overløbsledning fra Aarhus Vand
- Forskydning af opstartstidspunkt, idet byggeriet er udskudt 2 år pga. forlænget borgerproces, miljøgodkendelse af sandindvinding samt forlænget behandlingstid for klapning.
- Mængden af overskydende havbundmateriale til klapning er reduceret fra 4,9 mio. m³ til 1,8 mio. m³

CO₂ aftryk, reduktion og fremskrivning

Basis scenarie
159.000 tons

Fremskrivning
118.000 tons

Ændret transport af molesten
108.000 tons

Mulighed for yderligere reduktioner

Effekten af skyggepris på 1500 kr pr. tons CO₂ er ikke indregnet

Yderligere projektilpasninger

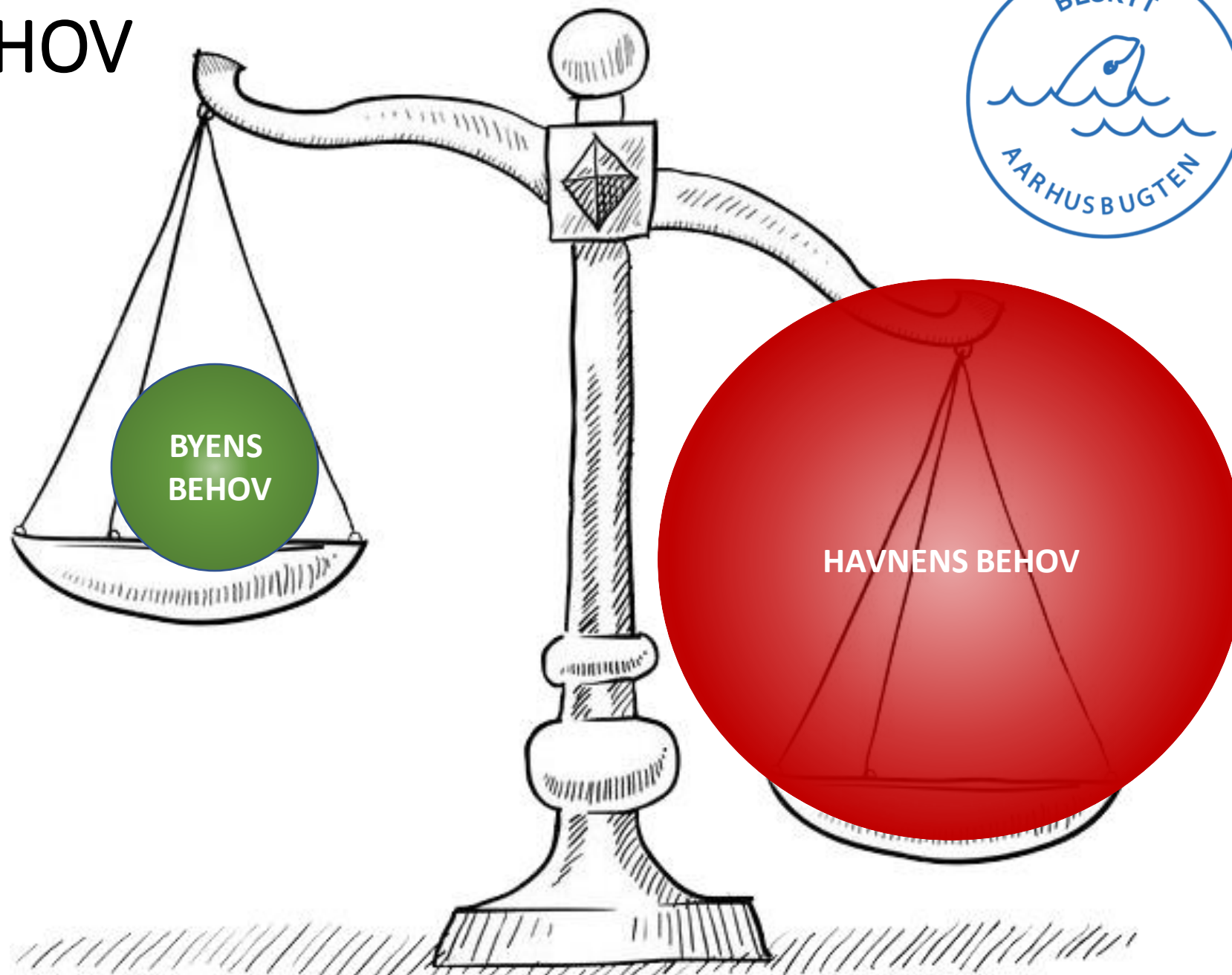

Status på beregninger for driftsfase

- Aarhus Havn har en målsætning om at være CO₂-neutral i egen drift i 2030. Det sker bla ved
 - Elektrificering af køretøjer – rigtig godt på vej
 - "Ægte" grøn strøm – PPA aftale med NRGI er indgået pr. 1. januar 2025
 - Omlægning af marine brændsler fra bugser og lodstjeneste – pågår at finde de rette løsninger
- Vi samarbejder med virksomhederne på havnen for at finde løsninger hvor vi i fællesskab reducerer CO₂-emissionerne. (Ex. El-ladeinfrastruktur, brinttankstation og energisymbioser)
- Aarhus Havn er optaget i Science Based Target initiative med forpligtigelse på 1,5 grads målet fra Parisaftalen – dette er med til at sikre at de metoder der anvendes til opgørelse og målsætninger, overholder international standard
- Det må forventes, at effekten af omlægning til grønne brændsler slår ind i takt med at Yderhavnen tages i drift fra 2037. Således har Mærsk udmeldt at de er fuldt klimaneutrale i 2040. Det er derfor vanskeligt at regne en egentlig CO₂-effekt i denne fase.
- Det er dog vigtigt at sikre at godset har de mest energieffektive transportveje.
- Fastlæggelse af forudsætninger og beregninger er undervejs.

ER HAVNENS BEHOV
VIGTIGERE END
BYENS?

BYENS BEHOV

Hvad gør Aarhus til en attraktiv by?
– nu og på sigt?

Vil vi være industriby eller leveby?

Hvordan sikrer vi en fornuftig
udvikling af byen?

Hvad betyder de blå og grønne
åndehuller for borgerne?

Er havnen
relevant for
Aarhus?

- Hvordan kan havnen løse sin opgave på eksisterende arealer?
- Hvad er gode muligheder for udvikling – uden at ødelægge bugt, klima og miljø ...

HAVNENS BEHOV

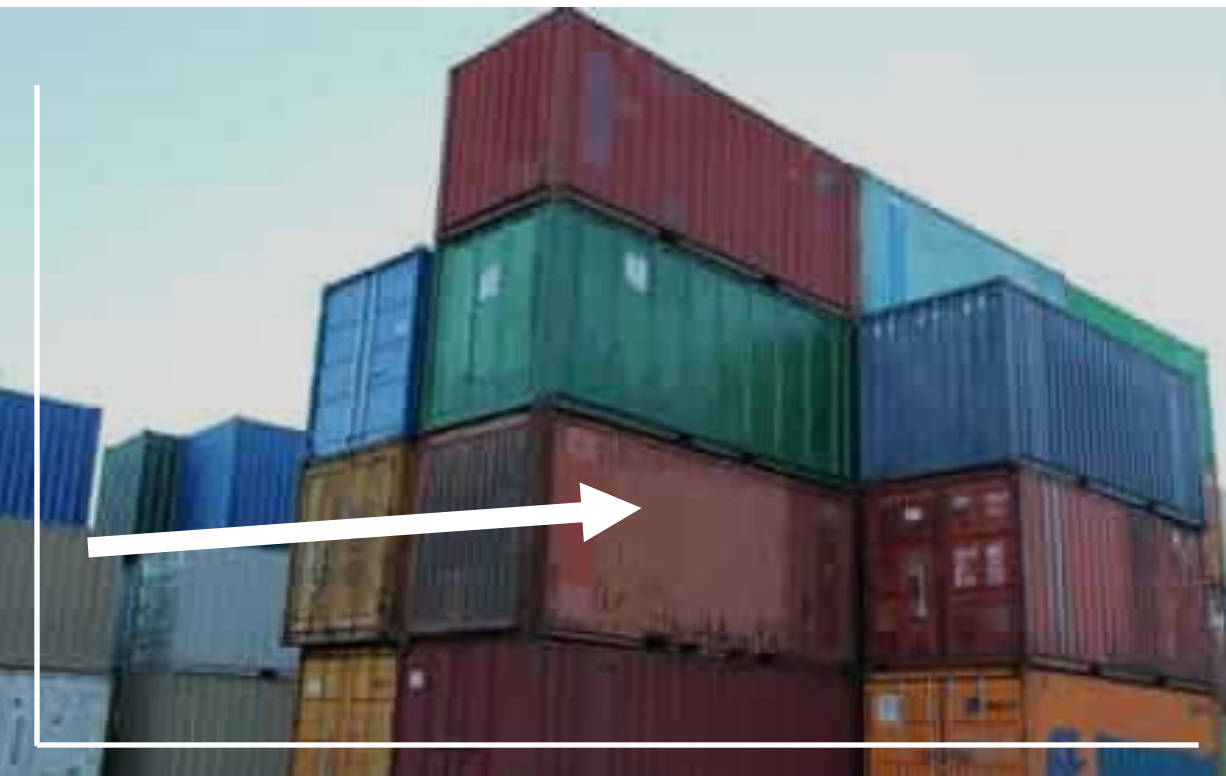
SKELNE MELLEM TO AKTIVITETER

Containerfragt er i vækst
Estimat for vækst 1.7% p.a

Alt andet (bulk, ro-ro osv) er **i fald**
Er faldet 47% over de sidste 14 år

Foto: Grenaa Havn

CONTAINERE FØRST

Containerterminalen er i dag ca 100 ha.

Tallene for 2021 var

	indgående	udgående
I alt i blandet størrelse	196.000 stk.	195.000 stk.
Heraf fyldte	122.000 stk. = 62%	148.000 stk. = 76%
Tomme	74.000 stk. = 38%	47.000 stk. = 24%

Grand total 391.000 stk., hvoraf 121.000 stk. var tomme ~ 31%

Mere kapacitet **TO LØSNINGER!**

En Dry Port, som også andre havne har (opbevaring på land)

- Dry Port'en skal først og fremmest være opbevaring af tomme containere, der udgør 31% af mængden
- Derudover placering for distributionsvirksomheder, der ikke bør ligge på havnen

Et fuldautomatisk reolsystem placeret på containerterminalen (et såkaldt containertårn)

- En moderne, CO2 neutralt og pladsbesparende løsning

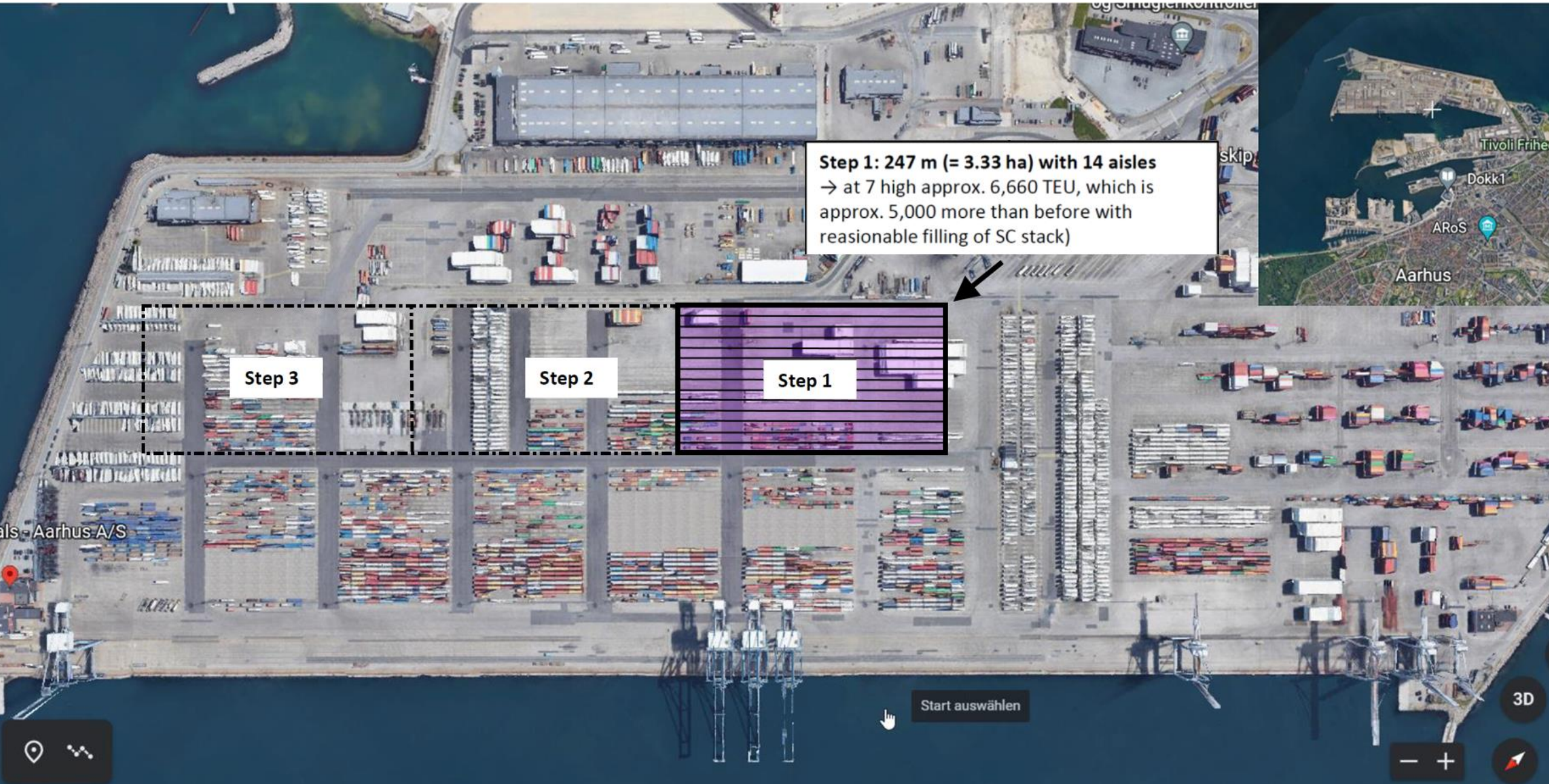

Fakta om containertårn

- På 10 ha kan man lagre ligeså mange containere som der i dag er kapacitet til på alle containerterminalens 100 ha
- Der foreslås bygget i max 35 m højde
- Via solceller på taget dækkes strømforbruget til fulde = CO2 neutralt
- Stor forøgelse i effektivitet, idet hver container kan ledes frem uden kørsel med containertruck og uden at skulle flytte rundt på andre, der er løst stablet ovenpå hinanden

FIRST ROUGH CONSIDERATIONS FOR GRADUAL EXPANSION

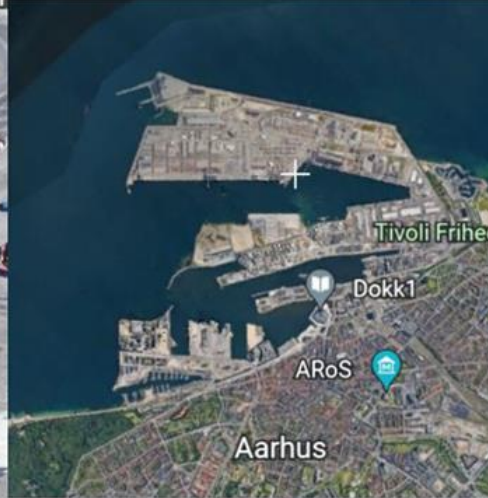

Step 1: 247 m (= 3.33 ha) with 14 aisles
→ at 7 high approx. 6,660 TEU, which is
approx. 5,000 more than before with
reasonable filling of SC stack)

Step 3

Step 2

Step 1

Start auswählen

3D

- +

En fornuftig løsning haster!

- Om vi var helt ligeglade med natur, bugten, klimaet og borgernes ønsker, så kan havnen ikke vente til 2037 med at få mere kapacitet til containere
- Behovet må løses med Dry Port og containertårn nu!
- Så kan der spares 10 år og en masse CO2 og navnlig klapning af 1,8 mio m3 forurenede havbund ved Fløjstrup

Foto: Aarhus viking SUP

Foto: Marselisborg Sejlklub

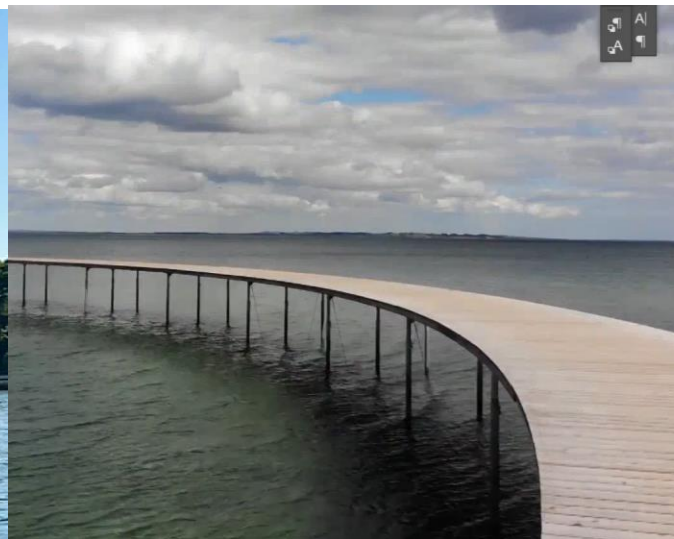

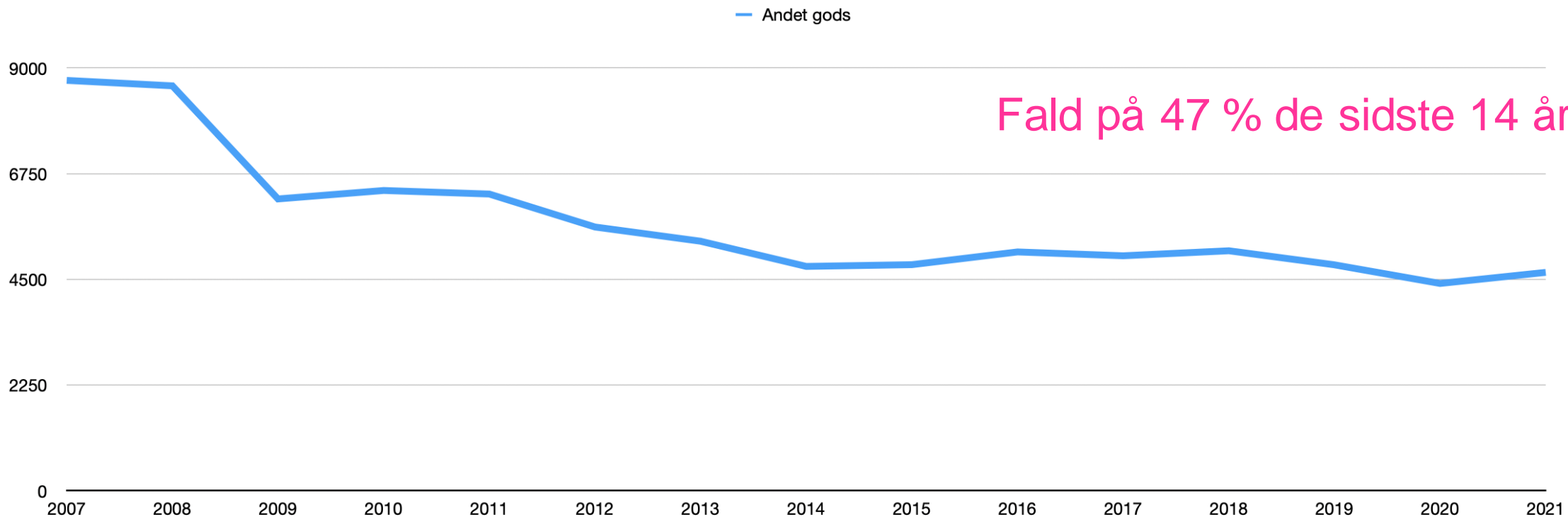
Foto: Screenshot TV2OJ

Foto: Foto: TV AARHUS

Alt andet end containere ...

Gods I 1000 ton	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Andet gods	8733	8617	6210	6390	6314	5613	5310	4774	4811	5082	5000	5107	4808	4411	4647

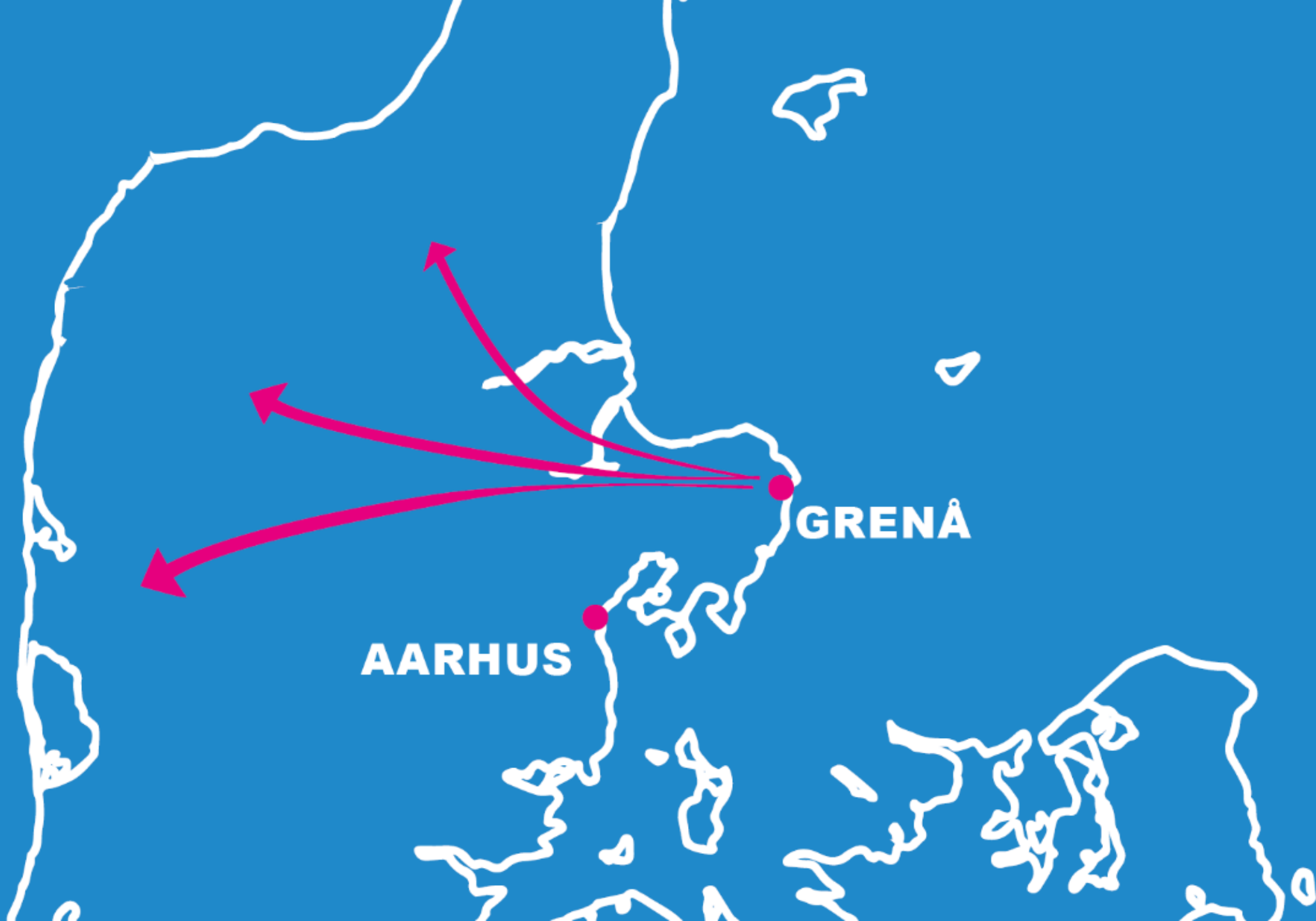
GRENÅ SOM ALTERNATIV

- Alt hvad der støjer, støver og lugter hører hjemme på en industrihavn og ikke i hjertet af en moderne storby
- Bulk, flis, træpiller samt en stor del af foderstoffer

Foto: Architechtural Digest

GRENAÅ

AARHUS

ETAPE 2

- Kan tidligst tages i brug i 2045
- Til den tid er fossile brændstoffer næsten udfaset, så al tale om at der skal være dobbelt tankkapacitet er noget vrøvl!

Foto: Leif Giversen

Foto: AS Hummeren

ERHVERVSLIVET

Tunge virksomheder værdsætter bugtens værdier for medarbejdere og som vigtig del af Aarhus' tiltrækningskraft – de maner til besindighed!

salling group

Bilka
100% DANSKEJET

fotex

Netto

Salling

FLOWR
Bare alt var så enkelt

Carl's Jr.

Carletti

Stærke fortalere –
er lejere på havnen

Opond

EIMSKIP

Beskyt Aarhusbugten

Meld dig ind uanset om du er for eller imod havneudvidelsen

- Vi sender små korte informationsmails om de vigtigste emner
- Følg os på facebook
- Se vores hjemmeside beskytaarhusbugten.nu
- Fyldt med let læste informationer

Foto: Leif Giversen, Migogaarhus.dk

Fotos: AS Hummeren

Foto: Marselisborg Sejlklub

Foto: Architectural Digest

Foto: Aarhus Viking SUP

Fotos fra

- Tv2 østjylland
- AS Hummeren
- Det store danske leksikon
- Grenå havn
- Marselisborg Sejlklub
- Aarhus viking SUP
- Leif Giversen, migogaarhus.dk
- Architechtural Digest

Oplæg fra Erhvervslivet

Byen ved bugten

Fællesrådene

Holme-Højbjerg-Skåde

Aarhus Ø

Midtbyen

Frederiksbjerg og Langenæs

Havneudvidelsen

Byrådetets politik for det grønne og blå

AARHUS
KOMMUNE

Forslag til

ET GRØNNERE AARHUS MED MERE BLÅT

Tillæg nr. 105 til Kommuneplan 2017.

At sikre en robust og bæredygtig by som samtænk-ker plads til vandet i de grønne områder og i by-rummene

- At de våde arealer giver liv og merværdi til byen

Vi skal bevare vores skove, strande, naturen og de grønne åndehuller, og give plads til nye grønne, re-kreative områder i by og på landet. Samtidig skal vi skabe plads til stigende regnmængder og den vilde, uforstyrrede natur. Det gør vi ved at skabe sammenhængende løsninger med plads til grønt og blåt, til møder mellem mennesker, til liv og til ro med udgangspunkt i det smukke, aarhusianske landskab.

Aarhus Byråd satte i 2008 et mål om at gå foran i den grønne omstilling og skabe et **CO₂-neutralt samfund i 2030** som et bidrag til arbejdet med at nedbringe udledningen af drivhusgasser. Et mål, der bakkes op af ni ud af ti borgere i Aarhus Kommune.

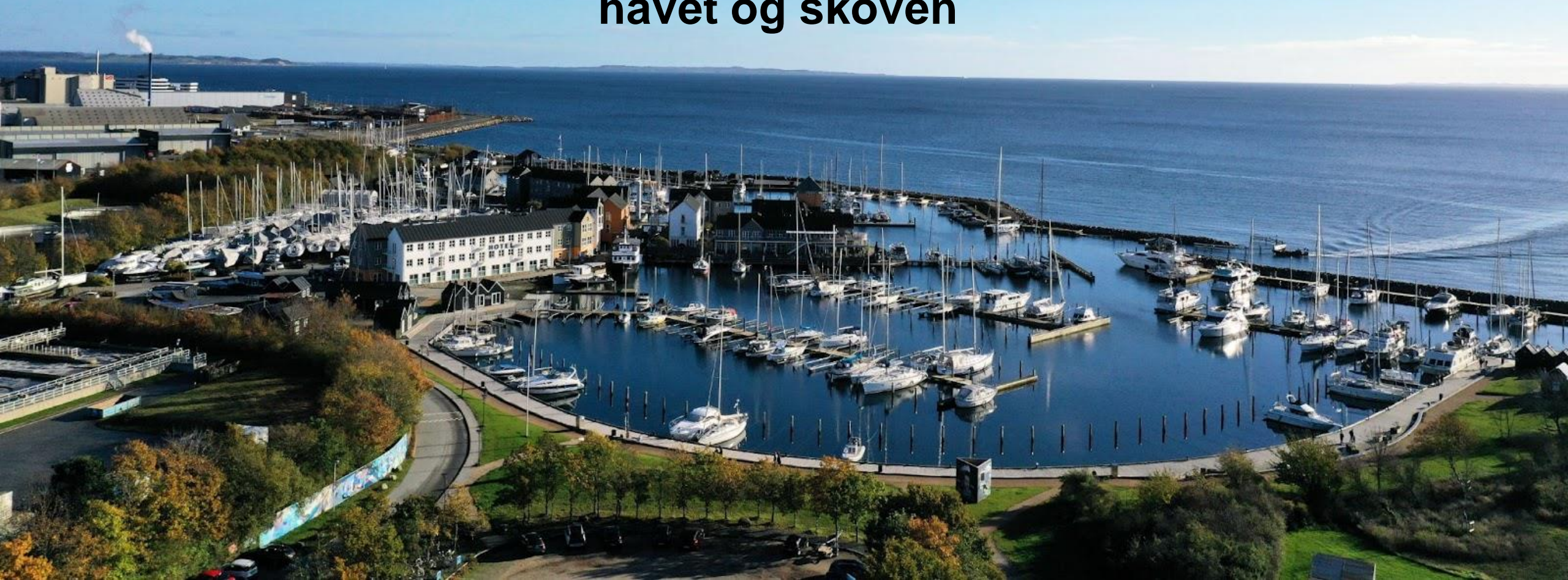
PÅ VEJEN MOD FOSSILFRIHED

Klimastrategi 2020-2030

Fortællingen om Aarhus

Aarhus har en fantastisk placering ved
havet og skoven

Fortællingen om Aarhus

Aarhus har en fantastisk placering ved havet og skoven. Et levende pulserende bymiljø og den smukkeste natur beliggende helt tæt på hinanden. Aarhus er en rummelig by med plads til at udfolde sig, uanset om man er ung, gammel eller børnefamilie, studerende, kunstner, etableret erhvervsvirksomhed eller iværksætter. Man kan føle sig hjemme i Aarhus.

Fra havneby til vidensby

Byens kurs mod klog vækst

Borgerne, byen, stranden, skoven og bugten

Byens behov borgernes liv

**livet i byen
og ved bugten**

Processen har været på bagkant

Myndighedens opsamling

MYNDIGHEDENS MANDAT

Hidtidige byrådsbehandlinger

12. september
2018

Byrådet
beslutter at
igangsætte
miljøvurderings
processen.

27. november
2019

Byrådet
igangsætter
forudgående
offentlig høring

26. august
2020

Byrådet
behandler
høringssvar og
igangsætter
planlægning og
miljøvurdering

1. december
2021

Byrådet
godkender
planforslag og
miljøkonsekvens
rapport til
offentlig
fremlæggelse

11. marts
2022

*8 ugers
offentlig
fremlæggelse
slutter*

2023

*Byrådet
behandler
planforslaget
og VVM*

MYNDIGHEDENS MANDAT

Byrådet den 12. september 2018

”Teknik og Miljø bemyndiges til at igangsætte plan og miljøvurderingsprocessen for en udvidelse af Aarhus Havn, herunder at koordinere processen med de statslige og eventuelle regionale myndigheder.”

Byrådet den 22. august 2020

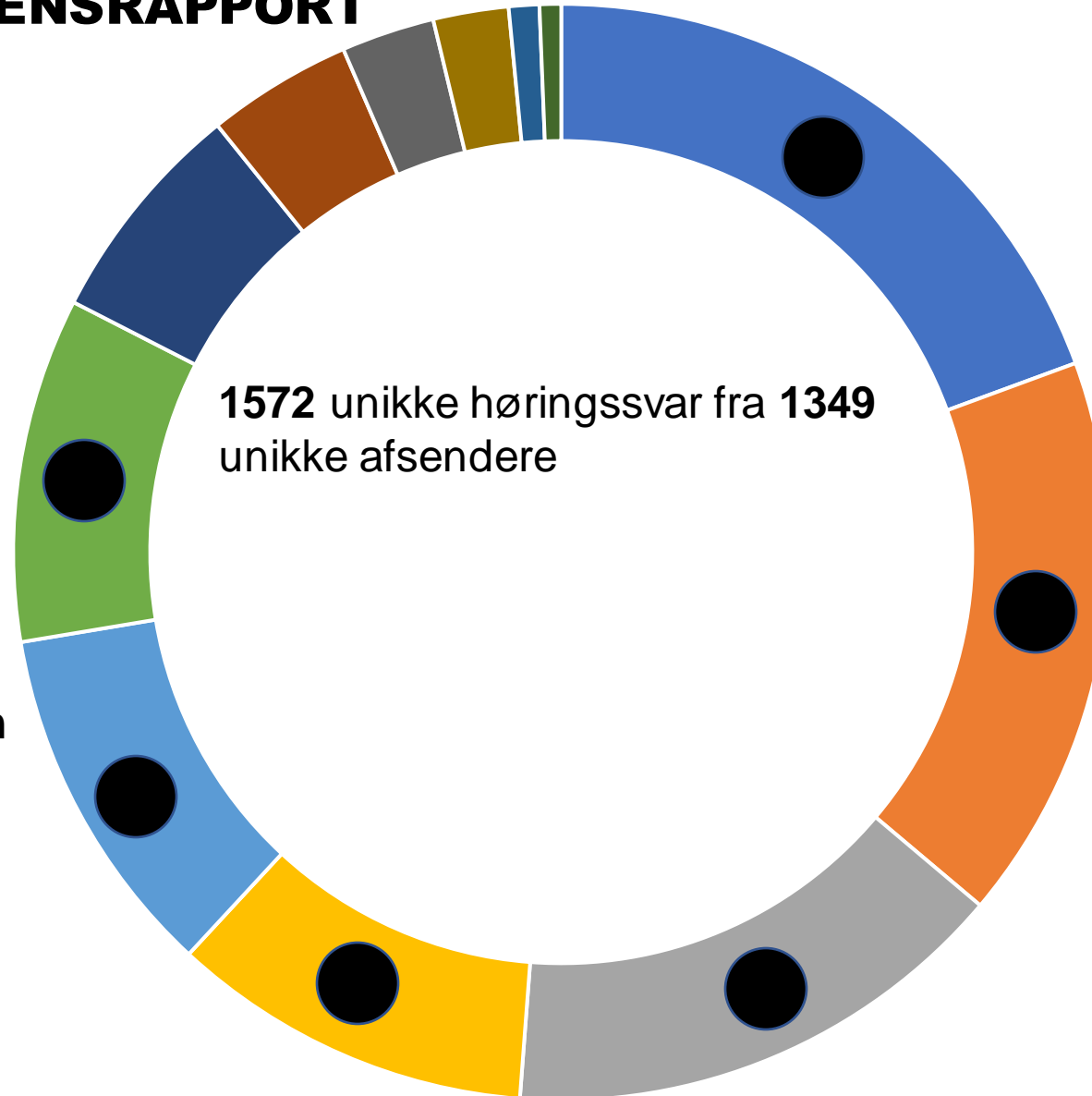
”..der udarbejdes forslag til lokalplan og kommuneplantillæg med tilhørende miljøvurdering af planer og det konkrete havneprojekt som beskrevet i afsnit 5”

”..miljøvurderingen for landdelen af havneprojektet indeholder alternativer som beskrevet i afsnit 5 med tilhørende bilag”

”..der videregives miljøemner til de statslige myndigheder og anbefales, at Aarhus Havn og Trafik- , Bygge- og Boligstyrelsen belyser en alternativ moleplacering som beskrevet i afsnit 5”

OFFENTLIG HØRING AF LOKALPLAN OG MILJØKONSEKVENSRAPPORT

Politisk beslutning om supplerende borgerinddragelse:

6 mest omtalte emner udvalgt

FORMÅL MED TEMAMØDER

Formålet med temamøderne er at skabe det bedste grundlag for politisk behandling gennem åbenhed og gennemsigtighed om valgene, prioriteterne og vægtningen af de mange og store spørgsmål.

11 foreninger og organisationer

4 fællesråd

2x4 temamøder+ et ekstra møde

12 eksterne videnspersoner har bidraget

Output bl.a.

- Ny behovsanalyse
- Ny beskæftigelsesanalyse
- Analyse af alternativer
- Flere klimaberegninger
- Yderligere belysning af havmiljø
- Nyt arbejde med den visuelle fremtoning
- Projektjusteringer vedr. klapmængder skitseres
- Yderhavn.dk er oprettet af havnen

MYNDIGHEDENS KORTLÆGNING EFTER TEMAMØDERNE OG DEN POLITISKE BESLUTNING

Eventuelle
projektændringer

Supplerende
undersøgelser

Opsamling på
temamøder

Borgerpanel

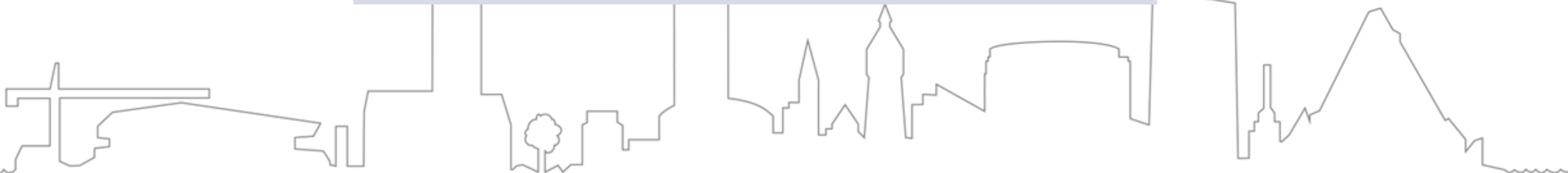
Behandling af
høringssvar

Det politiske spørgsmål:

Er der et samfundsmæssigt behov for
udvidelse af Aarhus Havn?

Opvejer det samfundsmæssige behov for
havnens udvidelse de miljøpåvirkninger, som
er forbundet med projektet?

Sammenfattende
redegørelse på
miljøvurderinger

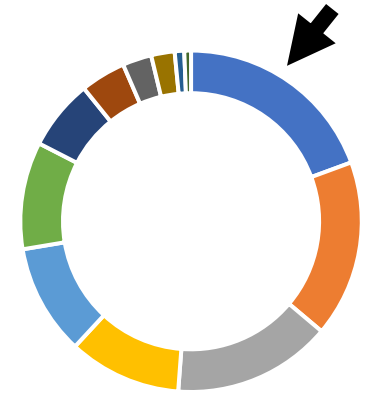

HAVMILJØ

- Havmiljø: det hensyn flest ønsker skal vægte højt
- Bekymring for råstofindvinding, klapning, øget skibsfart.
- Miljøkonsekvensrapporten: den generelle påvirkning på havmiljøet er begrænset.
- Havmiljøets tilstand i Aarhusbugten er langt fra målsætningerne
- Presset på havmiljøet kommer fra forskellige aktiviteter – udvidelsen af havnen og de tilknyttede aktiviteter vurderes ikke at være udslagsgivende

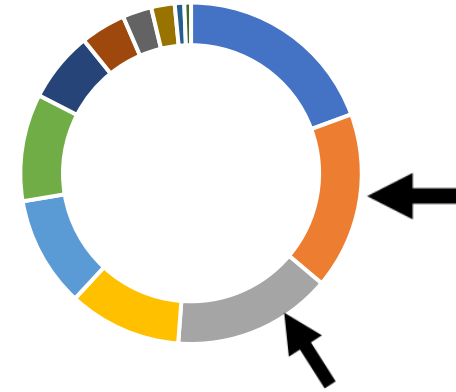
- Størst muligt hensyn til havmiljøet er at minimere eller ikke at vedtage planerne.
- Det undersøges, om hensynet til havmiljøet kan varetages endnu bedre, end det ansøgte projekt, herunder hvordan klapning kan minimeres.
- Der er potentiale for at forbedre havmiljøet med nye rev – Aarhus Blueline

- Miljøstyrelsen og Trafikstyrelsen meddeler tilladelse til klapning og indvinding af råstoffer fra havbunden. Deres ansvar at sikre målsætningerne for vandkvaliteten.

VISUEL PÅVIRKNING OG PÅVIRKNING PÅ REKREATIVE VÆRDIER

- Udvidelsen forbundet med væsentlig visuel påvirkning. Påvirkningen på de rekreative værdier er vurderet til at være begrænset.
- Udvidelsen er et permanent indgreb
- Visualisering et eksempel på maksimal udnyttelse af byggemulighederne
- Nye lokalplaner udarbejdes inden etape 2 tages i brug, så kommende bebyggelse kan reguleres under størst mulig hensyntagen til landskabet.
- Bekymring: oplevelsen af byens og bugtens sammenhæng svækkes og udsigten på tværs af bugten indskrænkes.
- Kommende bebyggelse kan reguleres – der arbejdes med forslag til nye principper for bebyggelsens placering og højder – en landskabsarkitektonisk opgave.

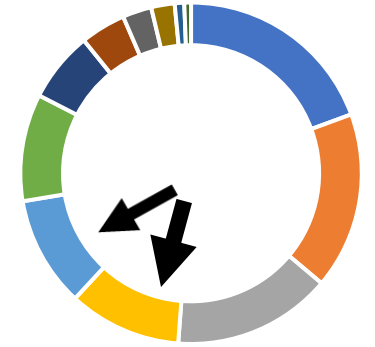
HAVNEINFRASTRUKTUR OG ALTERNTIVER

- Havnen skal dokumentere behov overfor Trafikstyrelsen
- Ny rapport præsenteret samt ny jobanalyse
- Konklusionerne underbygges af nuværende havnevirksomheder og brancheforeningerne indenfor logistik.

- Mange ønsker scenarier for en verden, hvor forbruget er væsentligt dæmpet og fødevareproduktionen lagt om.
- Ønsker belysning af, hvilken effekt det vil få på Aarhus, hvis havnen ikke udvides.

- Havnens rolle som økonomisk vækstkatalysator har national betydning.
- Den negative påvirkninger alene lokal.

- Mindre eller ingen havneudvidelse: gods vil skulle finde andre veje ind og ud af regionen.
- Negative konsekvenser for erhvervslivet: transport af varer ind i landet samt adgangen til det globale marked for danske virksomheder, som leverer ind i en grøn omstilling. Aarhus Havn leverer havneservice ind i en europæisk infrastruktur.
- Arbejde med alternativer

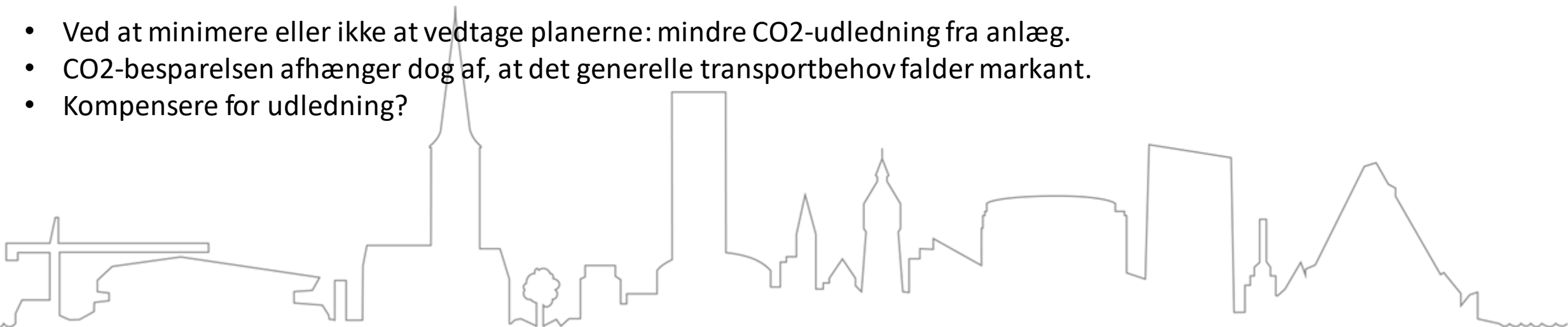
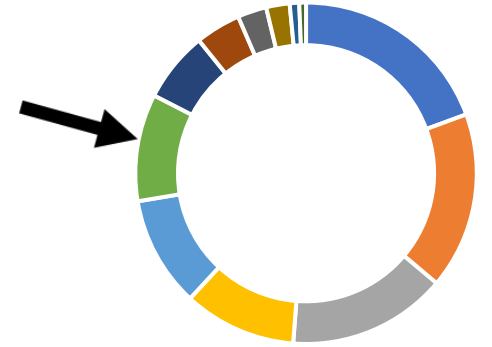
KLIMA

- Udvidelse af Aarhus Havn opleves som uforeneligt med behovet for en øjeblikkelig grøn omstilling og opfyldelse af Parisaftalen.
- Energisektoren, transportsektoren og fødevarerproduktion skal omstilles, og vi kan ikke forudsige den fremtid, vi ser ind i.
- Prioritere i ny infrastruktur

- Omvendt: Havneinfrastruktur vigtigt for den grønne omstilling.
- Skibstransport er den grønneste transportform
- Havnen vil huse virksomheder og brændstoffer, som understøtter en grøn fremtid.

- Aarhus Havn vil være den mest bæredygtige havn i østersøområdet.

- Ved at minimere eller ikke at vedtage planerne: mindre CO₂-udledning fra anlæg.
- CO₂-besparelsen afhænger dog af, at det generelle transportbehov falder markant.
- Kompensere for udledning?

SAMTALESTANDE

TAK FOR I AFTEN

Borgerkonferencen om Havneudvidelsen

Mandag den 7. november 2022 - Rådhuset

TEKNIK OG MILJØ
Aarhus Kommune

